

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022.04.12 Vilnius Nr. BEF-4-2127

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Esame susipažinę su LR Aplinkos ministerijos pateiktu derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 18 d. nutarimo Nr. 186 „Dėl Nemuno kilpų regioninio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu (toliau – Projektas) bei argumentais kuriais LR Aplinkos ministerija grindžia nepritarimą mūsų teiktiems pasiūlymams Projektui (2022.02.22, Nr. BEF-4-2115). Negalime sutikti su pateiktas argumentais, kurių pagrindu Aplinkos ministerija nepitaria mūsų siūlymui jog Lietuvos Respublikos Vyriausybė priimdama nutarimą protokoliniu sprendimu įpareigotą Aplinkos ministeriją peržiūrėti Nemuno kilpų regioninio parko planavimo schemos sprendinius dėl pušies ir eglės genetinių draustinių steigimo ir galimybę genetinius draustinius prijungti prie Punios šilo gamtinio rezervato.

LR Aplinkos ministerija Projekto derinimo pažymoje argumentuoja: „Atsižvelgiant į tai, kad planavimo procesas intensyviai truko 4 metus ir siūlomi sprendiniai buvo detalai išdiskutuoti eilėje pasitarimų ir susitikimų, Aplinkos ministerijos nuomone, šiuo metu nėra kitų alternatyvių priimtinių sprendimų. Manome, kad teikiamas projektas yra kompromisinis sprendimas optimaliai derinantis miško genetinių išteklių ir biologinės įvairovės apsaugos klausimus Punios šile. Informuojame, kad Aplinkos ministerija, siekdama sumažinti įtampas tvarkant genetinius miško objektus, yra pavedusi Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos ir Valstybinei miškų tarnybai parengti genetinių miško medžių draustinių, genetinių ir sėklinių medynų, patenkančių į saugomas teritorijas, priežiūros, apsaugos ir atkūrimo priemonių projektavimo, derinimo ir vykdymo natūroje rekomendacijas, siekiant išsaugoti saugomas rūšis ir buveines. Pažymėtina, kad Nemuno kilpų regioninio parko planavimo schemą planuojama keisti po 2025 m. (suėjus 10 metų terminui), todėl per kelis metus įgijus praktinės patirties derinant skirtingus tikslus, būtų tikslinga atnaujinti Baltijos aplinkos forumo klausimą (siūlymą).“ Atsižvelgdami į šiuos argumentus, norėtume atkreipti Jūsų dėmesį į sekančius aspektus.

1. Priežastys lėmusios 4 metų trukmės intensyvių Projekto planavimo procesą yra susijusios su LR Aplinkos ministerijos pozicijos dėl Punios šilo rezervato plėtros nenuoseklumu. Šio proceso metu besikeičianti principinė pozicija iliustruoja tam tikrą nepastovumą, kuris sukuria prielaidas daryti ženklų neigiamą įtaką Punios šilo gamtinio komplekso geros būklės atsikūrimui, kuriam reikalingas stabilus, ilgalaikis ir griežtas apsaugos statusas. Pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus, tokias aplinkybes gali užtikrinti tik gamtinio rezervato statusas tvirtinamas LR Vyriausybės nutarimu. Genetinių draustinių valdymas ministro tvirtinamų rekomendacijų pagrindu reikalingo ilgalaikio pastovumo neužtikrins.
2. Mes negalime sutikti jog genetinių draustinių statusas lemsiantis tiek jų teritorijoje plytinčių vertingų gamtinių buveinių tiek ir viso Punios šilo masivo kaip vienalyčio gamtinio komplekso degradaciją gali būti laikomas kompromisu.
3. Norime atkreipti dėmesį jog minimos „genetinių miško medžių draustinių, genetinių ir sėklinių medynų, patenkančių į saugomas teritorijas, priežiūros, apsaugos ir atkūrimo priemonių

projektavimo, derinimo ir vykdymo natūroje rekomendacijos“ turėjo būti parengtos iki š.m. balandžio mėnesio. Tačiau šių rekomendacijų iki nustatyto termino parengti nepavyko. Kyla pagrįsta abejonė ar šias rekomendacijas aplanai pavyks parengti, o jei ir pavyks – ar jų turinys iš esmės padės spręsti keliamas problemas.

4. Aplinkos ministerija siūlo grįžti prie mūsų siūlymo 2025 metais svarstant Nemuno kilpų regioninio parko planavimo schemą. Atkreipiame dėmesį jog iki šio termino gamtosauginiu požiūriu nepalankus genetinių draustinių tvarkymas gali padaryti ilgalaikės žalos šioje teritorijoje nustatytoms gamtinėms vertybėms. Minėtais 2025 metais darbus vykdys jau kita LR Vyriausybės kadencija. Tuo tarpu, šiuo metu veikianti aštuoniolikta Lietuvos Respublikos Vyriausybė yra įsipareigojusi didinti Lietuvos saugomų teritorijų plotą iki 20 proc., kurių ketvirtadalis – griežtai saugomos teritorijos¹. Kol kas esminio proveržio įgyvendinant šį siekį nėra, o vientiso Punios šilo rezervato plėtra prijungiant prie rezervato ir genetinius medynus duotų reikšmingą postūmį įgyvendinant aštuonioliktos Vyriausybės programą.

Prašome sudaryti galimybę dalyvauti Lietuvos Respublikos Vyriausybės organizuojamame tarpinstituciniame pasitarime kuriame bus svarstomas šis klausimas. Taip pat, pagal galimybes, prašytume sudaryti galimybę dalyvauti Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdyje, kuriame bus svarstomas minėtas Projektas ir priimamas sprendimas. Dalyvaujant Projekto svarstymams, norėtume išsakyti savo nuomonę apie pateiktus argumentus ir pagrįsti savo siūlymą.

Pagarbiai,

Žymantas Morkvėnas

Direktorius

Ž. Morkvėnas: zymantas.morkvenas@bef.lt t.: 861472597

¹ Lietuvos Respublikos aštuonioliktos Vyriausybės programa, 150.2 punktas.